

KÕRGESSAARE VALLA TEATRI

OMAVALITSUSE INFOLEHT

NR. 8
2010

NELJAPÄEV 19. AUGUST 2010

ILMUB IGA KUU KOLMANDAL NÄDALAL

TASUTA

Üheskoos on mõnusam ja tegusam!

Tänaseks on mõõdanik Lauka piirkonna külade II kokkutulek. Jah, ja vist on mõõdanik peagi ka külaseltsi senine nimi. Põhjuse selleks annab asjaolu, et tervelt seitsme küla esindajate nõusolekul on meiega liitunud uued külad, nüüd on meid kokku 21! Tere tulemast Jõeranna, Reigi, Rootsi, Ogandi, Sigala, Mudaste ja Kidaste! Ja seega oleme juba suuremad kui lihtsalt Lauka piirkond.

Üks tähtis projekt külaseltsi jaoks lõppes just kokkutuleku ajaks – valmis ja esitlesime trükisooja audioraamatut "Reigi õpetaja" mille vahel sel hetkel piirkonda kuuluvate külade tutvustus ehk "Reigi õpetaja jälgedes". Audioraamatu väljaandmist toetas Leader -programmi kaudu PRIA.

Kokkutulek algas 14. augusti päeval kell 12, kui huvilistel oli võimalus meie käsitöömeisteri Silvi Härma talus nautida tema ja ta ema ning tütre kauneid pitsetikandeid. Väljas oli 77(!) tikitud-pitsitatud rätikut, pluss suur hulk muud kaunist käsitööd. Külalastajate rõõmuks tantsisid taluõuel meie kõhu- ja seeniortantsijad. Näitust saab nautida proua Silvi rehe all veel selle nädala lõpuni. Minge julgesti vaatama.

Kell 14 haaras ohjad meie supergiid Helgi Põllo, kes sadadele huvilistele tutvustas seekordse võõrustajaküla, Pihla, põnevamaid objekte – kirik, kalmistu ja muidugi pastoraat ning kõike seda, mis selle vahele jäi ja mis-kes külaga seotud. Eks lugusid oleks jätkunud veel ja veel, kuid ajakava kohaselt võttis jutujärje üle Tõnu Önnepalu, seda siis juba pastoraadi suures saalis.

Kui ka need põnevad jutud kuulatud, said kõik süüa külasuppi, mille keetis sealsamas kohapeal lõkketulepajal Tiia. Lihtsalt maitsev! Kel aga kõht veel tühjaks jäi või niisama soov tekkis, said ise kühvetada omale lõkkepanni pannkooke (tainas oli meie poolt priit olemas), peale panna Liisi tehtud moosi, kõrvale rüübata jooki.

Vabakava korras oli kõigil võimalik tutvuda pildinäitusega Pihla küla inimestest ja hoonetest. Siinkohal suur tänu kõigile neile, kes olid nõus oma pilte meile laenama.

Kel kuumus hakkas juba liiga tegema, võis mahajahtumiseks vaadata pastoraati ülesseatud improviseeritud kinosali suurelt ekraanilt Pihla küla mehe Sulev Nõmmiku estraadikava või Gustav Ernesaksa ooperi "Tormide rand" lugu, mis filmitud enamuses siinsamas Hiiumaal (ilmselt tuntuim stseen sellest ooperist on stseen Pihla kõrtsis) või filmi "Siin me oleme" (ikka S. Nõmmikuga seotult). Ja muidugi oli pastoraat avatud kõigile huvilistele keldrist pööninguni.

Kell viis õhtul oli meil rõõm esitleda juba ülalnimetatud Aino Kalda novelli "Reigi õpetaja"

audioversiooni. Teksti luges sisse Hans Kaldoja, Kujundustöö tegi ära Mihkel Ronk. Projekti vedasid Arno Kuusk ja allkirjutanu. Kel soovi, sai väljaande ka kohapeal soetada. Tulu läheb projekti omaosaluse katteks.

Päeva edenedes tuli üle anda teatepulk või õigemini täidab meil seda rolli kitsenahk, järgmistele korraldajatele, kelleks said seekord Isabella ja Napi külad kahasse (Pilt).

Nii see päev veeres – juttu ajades, taaskohtumistest rõõmu tundes, niisama olles, vahepeal Malle Mürgimäe ning Tiit Juursalu meeleolukat pilli-laulumängu kuulates-kaasa elades. Loodame, et igaüks kes kokkutulekul käis sai oma südamesse killukese rõõmu. Aitäh kõigile osalejatele! (kirja sai meid 190, kuid pilte vaadates selgus, et päris suur hulk polnud ennast "sisse registreerinud", seega arvame, et tublisti üle kahesaja oli meid küll).

Täname südamest kõiki neid tublisisid abilisi, kes aitasid meil pastoraadi ümbruse heakorradada (Jaan, Gennadi, Enno, Urmas ja paljud teised), täname neid kes tulid appi ürituse ettevalmistamisel ja pärast järelkoristamisel (Tõnis, Kalle, Tõnu T., Jaak, Jaan, Tõnu Ö., Peedu ja paljud teised).

Rõõmsate kohtumiseni järgmistel üritustel ja kui mitte varem siis järgmisel kokkutulekul 13 august 2011!

Kellel tuli hea mõte, milline võiks olla meie piirkonna nimi, võib julgesti teada anda allkirjutanule tel. 5111 351 või kirjutada e- postile laukaselts@gmail.com.

Ja kel on huvi soetada omale või kingituseks audioraamat, võtke ühendust ikka samadel kontaktidel.

Ning kes on nõus laenama vanu pilte nii piirkonna külade kui inimeste kohta, kui ka valla teiste huvitavate inimeste/objektide kohta. Palun ikka võtta minuga ühendust (NB! Pilte albumist välja rebida pole vaja, teeme elektroonilise koopia otse albumist, nii, et pildid kahjustada ei saa; loomulikult kõik pildid tagastame).

Katrin Sarapuu

MTÜ Lauka piirkonna külaarendusselts
Juhatuse liige

SÜNDIS UUS VALLAKODANIK

**SANDER LIIVA
LOTE ELIISE LEEDIS**

ÖNNITLEME AUGUSTIKUU
EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI
JA JUUBILARE!

**SELMA KARJAMAA
AUGUST MARKUS
ILSE JÕELEHT
PÄRNA SEIN
ILSE ALLIKSOO
HEINO KALLAS
LAINE KÕRM
AUGUST-REIN MAALMANN
TIINA LAID
AITA KIIN
URMO KLEE
ENDEL EVERT
URVE ALLIKSOO
VIRGE SIHVER
VELLO VILT**

**Lauka Põhikool alustab
uut õppeaastat 1.
septembril.**

Viskoosa õpilastele väljub
koolibuss kell 8.30
bussijaamast. Kõpu poolt
tuljad saavad kooli
liinibussiga.

**Maakondlik
haridustöötajate
koolialguse vastuvõtt
seekord Kõrgessaares**

Kõrgessaare vallal on sel aastal au ja kohustus korraldada Üle-hiiumaaline haridustöötajate iga-aastane augusti-kohtumine. Toimub see augusti viimasel reedel ehk seekord siis 27. augustil Kõrgessaare mõisapargis. Kavas on aasta õpetaja tiitli väljakuulutamise, parimate tunnustamine, sekka kultuuriprogramm ning sõnavõttud.

**Soovime kõigile
haridustöötajatele meeldivat,
tegasat ning head uut
haridusaastat !**

Kõrgessaare Vallavalitsus

**24. augustil kell 19 toimub Tahkuna
tuletornis Hiiumaal ansambel Küberstuudio
kontsert-etendus "Ringlained".**

Küberstuudio kontsert majaka sisemuses kõlab Tahkuna tuletorni 135-aastase sünnipäeva Ettekandele tulevad kaasaja eesti heliloojate Jüri Reinvere, Monika Mattieseni, Mart Siimeri, Erkki-Sven Tüüri, Toivo Tulevi, Galina Grigorjeva, Lepo Sumera ja Tõnu Kõrvitsa elektroakustilised teosed.

Pilet 75.- (müügil tund enne algust kohapeal)

**SUUR KOOLIALGUSE
PANNKOOGISÖÖMINE KÕIGILE
LASTELE JA ÕPILASTELE!**

**Viskoosas uuel laste mänguväljakul
pühapäeval, 5. septembril, kell 13.00 kuni
kell 15.00. Tasuta!**

Korraldaja Kõrgessaare Vallavalitsus. Lisainfo
Larissa 506 4565.

Volikogu istung

13. AUGUST

1.Kõrgessaare Vallavolikogu 09.04.2010 otsuse nr 32 „Kõrgessaare valla terviseprofiili koostamise algatamine“ osaline muutmine.

Muuta 09.04.2010 otsuse nr 32 punkti 2, sõnastades selle alljärgnevalt: „Vallavalitsusel esitada Kõrgessaare valla terviseprofiil volikogule hiljemalt oktoobrikuuks 2010“.

2.Alalise sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni põhimäärus. Kehtestada sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni põhimäärus.

3.Alalise kultuuri- haridus- ja spordikomisjoni põhimäärus. Kehtestada kultuuri- haridus- ja spordikomisjoni põhimäärus.

4.Alalise maa-, ehitus- ja heakorralduskomisjoni põhimäärus. Kehtestada maa-, ehitus- ja heakorralduskomisjoni põhimäärus.

5.Alalise eelarve- ja majanduskomisjoni põhimäärus. Kehtestada eelarve- ja majanduskomisjoni põhimäärus.

Vallavolikogu õigusaktide eelnõud, vastuvõetud vallavalitsuse korraldused ja määrused ning vallavolikogu otsused ja määrused on avalikustatud valla kodulehel www.korgessaare.ee

Veest Viskoosas ja Laukal

Sellel suvel on Viskoosa korterite omanikke tihti kimbutanud veepuudus ja veesurve kõikumistest tingitud setete liikumine on kohati muutnud vee ka lausa kohvpruuniks. Olukord paranes veidi, kui keelati päevane kastmine, aga ikka leidis ka neid, kelle lugemisoskus jättis soovida ja päevane muru kastmine oli olulisem kui naabri tarbevesi.

Tänaseks on parendatud ka Sadama tee veepumpla tehnilist olukorda ja loodan, et veeprobleemid tihti ei kordu.

Aga sellest ei tahtnud ma kirjutada, vaid hoopis seda, et paljud meie seast, nii Viskoosas kui Laukal leiavad, et ühisveevärgist tarbitav vesi ja kanalisatsiooniteenus on tasuta teenus (vabandan ette nende ees, kes on korrektsed veekulu jälgijad ja arvete maksjad). Kui me ei maksa elektri, telefoni, digi-TV eest, lülitatakse need teenused välja, neid kes arvavad, et kaupluses saab asju tasuta, nimetatakse VARGAKS. Ilmselt peamegi meie hakkama juurutama süsteemi, kus saab eraldi hakata vett sulgema nendel korteri- ja majaomanikel, kes on kroonilised mittemaksjad, sest tervete kortermajade ja majade gruppide sulgemist ei pea ma õigeks. Lepingu puudumine ei vabasta teenuse tarbimise korral maksimalkohustusest ja kellel leping puudub, saab selle sõlmida vallamajas. Oma korteri veemõõtja paigaldamine on omaniku kohustus ja maja peamõõtja paigaldamine veeteetvõtja, so. vallavalitsuse kohustus. Kellel arvesti puudub, arvestatakse vett kulupõhiselt – see on ühiskanalisatsioonita elamutel 1m³ vett kuus inimese kohta ja kanalisatsiooniga elamutel 3m³ vett inimese kohta.

Selle kuu lõpus viiakse läbi ka täiendav veemõõdikute kontroll ja analüüsitakse peaarvestite ja arvestite vahet, mis toob selgelt esile meie veetarbimise struktuuri ja ka suuremad tarbijad.

Loodan, et kõik saavad aru, et vesi ja kanalisatsioon ei ole teenused isenesest, vaid süsteemide toimimine on päris kulukas. Loodan samuti, et ei pea hakkama koos konstaabliga veekraane sulgema ja plommima, vaid kõik mõistlikud inimesed saavad aru, et tarbitava teenuse eest tuleb ka maksta.

Ilusat suve lõppu soovides!

Jaanus Valk

Vallavalitsuse istungid

15. JUULI

1.Hooldajatoetuse maksmine.

Lubada välja maksta juuliku hooldajatoetus 18 isiku hooldajale summas 5120 krooni.

2.Kliendikaardi, hooldusvajaduse hindamise testi, koduteenuste osutamise lepingu ja hoolduskava vormide kinnitamine.

Määrusega kinnitatakse koduteenuste osutamisega seonduvate dokumentide vormid: kliendikaardi vorm; Hooldusvajaduse hindamise testi vorm; koduteenuste osutamise lepingu vorm; hoolduskava vorm.

Määrus jõustub 19. juulist 2010.

3.Projekteerimistingimuste väljastamine puurkaevu rajamiseks.

Väljastada projekteerimistingimused puurkaevu rajamiseks Paope küla Hanepao maaüksusele.

4.Ehitiste kasutuslubade väljastamine.

Väljastada Kõrgessaare Vallavalitsusele kasutusload ehitistele Tahkuna küla Tahkuna kordoni maaüksusel: piirdeaia rekonstrueerimisel; kelder-varjendi rekonstrueerimisel; pumbamaja rekonstrueerimisel; diislihoone rekonstrueerimisel; suitsetamispaaviljoni püstitamisel;

5.Ehitusloa väljastamine suvila püstitamiseks. Väljastada ehitusloa suvila püstitamiseks Kalana küla Masti maaüksusele.

29. JUULI

1. Toimetulekutoetus.

Lubada välja maksta juuliku toimetulekutoetus 15 taotlejale summas 18187 krooni.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 2 taotlejale summas 400 krooni.

5. AUGUST

1.Hooldajatoetuse maksmine.

Lubada välja maksta augustikuu hooldajatoetus 17 isiku hooldajale summas 4880 krooni.

2.Kirjaliku nõusoleku väljastamine väikeehitise püstitamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek abihoone püstitamiseks Suureranna küla Mastiranna maaüksusele.

3.Kirjaliku nõusoleku väljastamine puurkaevu rajamiseks.

Väljastada kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Paope küla Hanepao maaüksusele.

4.Ehitusloa väljastamine Kalana sadama rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks.

Väljastada ehitusloa SA-le Kalana Jahisadam Kalana sadama rekonstrueerimiseks ja laiendamiseks.

5.Puurkaevu kasutusloa väljastamine.

Väljastada kasutusloa puurkaevu rajamisel Poama küla Hiiu maaüksusel.

Väljastada kasutusloa puurkaevu rajamisel Mudaste küla Tõnise maaüksusel.

6.Elektrivarustuse kasutusloa väljastamine.

Väljastada kasutusloa OÜ-le Eesti Energia Jaotusvõrk Kalana küla Poomi maaüksuse elektrivarustuse rajamisel.

PUHKUSED

Vallavanem Jaanus Valk 13. – 30.09.

Raamatupidaja Reet Põldveer 16.08. – 04.10.

Asjaajaja Maire Türrpuu 23. – 31.08.

Veemõõturite kontroll

Teostada veemõõturite kontroll

30.august kuni 4.september 2010.

Volitada kontrolli teostama süsteemispetsialist ARGO VALGMA ja veemajandustehnik ANDU KOIT.

Detailplaneeringute teated

Kõrgessaare Vallavalitsuse 05.august 2010 korraldusega nr 186 võeti vastu Suureranna küla Potiranna maaüksuse detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 10-03. Koostatud detailplaneeringuga nähakse ette planeeritava kinnistu kehtiva detailplaneeringu muutmise ja ehitusõiguse määramine. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 30.august kuni 12.september 2010. Planeeringuga on võimalik tutvuda Kõrgessaare vallamajas (Kõpu tee 8) ja valla avalike dokumentide registris aadressil www.korgessaare.ee

Kõrgessaare Vallavalitsuse 05.august 2010 korraldusega nr 187 võeti vastu Kalana küla Läänemere maaüksuse detailplaneering vastavalt DAGOpen OÜ Projektbüroo tööle nr 10-18. Koostatud detailplaneeringuga nähakse ette planeeritava kinnistu ehitusõiguse määramine, sh üldplaneeringujärgse sihtotstarbe muutmise riigikaitsemaast elamumaaks. Kavandatav maakasutuse sihtotstarve elamumaa, kavandatav hoonestus elamu ja abihoone.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 30.august kuni 12.september 2010. Planeeringuga on võimalik tutvuda Kõrgessaare vallamajas (Kõpu tee 8) ja valla avalike dokumentide registris aadressil www.korgessaare.ee

Kõrgessaare Vallavalitsuse 05.august 2010 korraldusega nr 188 algatati Kalana küla Ristna lõunasadama maaüksuse detailplaneeringu koostamine ehitusõiguse määramiseks. Maaüksusel on kehtiv detailplaneering, mida soovib huvitatud isik muuta, et võimaldada maaüksusele püstitada suuremat hoonete mahtu. Võttes aluseks vallavalitsuse seisukoha, mille järgselt ei ole kehtiva detailplaneeringu osaline muutmise planeeritava hoonestusmahu suurendamiseks olulise keskkonnamõjuga, ja Keskkonnaameti kirjaliku seisukoha, otsustati sama korraldusega mitte algatada keskkonnamõju strateegilist hindamist seoses detailplaneeringu koostamisega.

Kõrgessaare Vallavalitsuse 05.august 2010 korraldusega nr 189 algatati Kalana küla Rannakaluri maaüksuse detailplaneeringu koostamine ehitusõiguse määramiseks. Maaüksusel on kehtiv detailplaneering, mida soovib huvitatud isik muuta, et võimaldada maaüksusele püstitada suuremat hoonete arvu ja mahtu. Võttes aluseks vallavalitsuse seisukoha, mille järgselt ei ole kehtiva detailplaneeringu osaline muutmise planeeritava hoonestusmahu suurendamiseks olulise keskkonnamõjuga, ja Keskkonnaameti kirjaliku seisukoha, otsustati sama korraldusega mitte algatada keskkonnamõju strateegilist hindamist seoses detailplaneeringu koostamisega.

Vastu võetud korraldustega on võimalik tutvuda tööpäevadel Kõrgessaare vallamajas (Kõpu tee 8 Kõrgessaare Hiiumaa) ja Kõrgessaare valla avalike dokumentide registris internetis www.korgessaare.ee

Kõrgessaare Vallavalitsuse 05.august 2010 korralduse nr 185 alusel korraldatakse

Kõrgessaare valla üldplaneeringu teemaplaneeringu "Maakasutusreeglite ja ehitustingimuste määramine"

AVALIKUD ARUTELUD

2.september 2010 Kõpu koolis kell 16.00
ja 06.september Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses kell 16.00.

Tänuõnad tegijatele

Täname kõiki suveürituste korraldajaid ja nende abilisi. Oleme õnnelikud, et tänu Teile on meie suvi täis erinevaid kultuurisündmusi. Me loodame, et Teie ideed ja jaks ei lõppe, ning et meie valla elu-olu rikastavad ikka meeleolukad rahva- ja kultuuriüritused.

Kõrgessaare Vallavalitsus

Päikeseloojangumuusika kontsertide korraldaja
Jaan Puusepp

Tänuõnad Viskoosa laste mänguväljaku rajajatele: Puuhobu 2010 projekti eestvedaja **Anu Pielberg** ja mänguväljaku ehitaja **Ivo Mänd**.

Pildil: mänguväljaku tänulikud kasutajad

9.KÕPU POOLSAARE KÜLADE PÄEV PUSKIL.

Tänu ja tunnustus Mardihansu lahe äärsel metsarahva seltsingu liikmetele, nende sõpradele ja kõigile osavõtjatele meeleoluka päeva eest Puski kiriku maadel.

Teavet EURO-le üleminekust

Eesti on seadnud eesmärgi liituda euroalaga 1. jaanuarist 2011.a

Euro võetakse kasutusele järsu üleminekuks, see tähendab, et **kontodel olevad kroonid vahetatakse €-päeval** (euro-päeval) **eurodeks** ümberarvestuskursiga, mis kinnitati Euroopa Liidu Nõukogu otsusega 13. juulil 2010.a (kehtiv kurss on 1 euro = 15,6466 krooni).

Sularaha kiire vahetamine ei ole kohustuslik. Veelgi enam, **raha saab Eesti Pangas vahetada seni kui elanikul on eesti kroone** ehk siis Eesti Pank jääb seda tegema samadel tingimustel tähtajatult Kommertspankades on rahavahetuse aeg lühem (põhiliselt 6 kuud, piiratud kontorivõrguga piirkondades aga 12 kuud), kuid siiski vähemalt pool aastat.

Kaardimaksed muutuvad europõhiseks alates € päevast, **sularahaautomaatides** asendatakse kroonid eurodega hiljemalt 48 tunni jooksul.

Üldjuhul on rahavahetus tasuta ja kogu aeg ühtse kinnitatud kursiga 15,6466 krooni.

Detsembris 2010 on ka elanikel võimalus osta kommertspankadest nn vahetusraha „Stardipakette“ (5 komplekti iga ostja kohta. Komplektis on 41 eüromünti kõrgis väärtustes koguväärtusega 12,78 €, ehk 199,96 krooni – müügihind 200 krooni). See on ka ainuke vahetusmoodus, mis toob vahetajale kulu, 4 senti Eesti kroonides paketi kohta.

Rahavahetusel tulevad appi ka postkontorid, kindlustades rahavahetuse mõistlikus koguses Postipanga teenusena. Kuu aega enne ja kuus kuud pärast €-päeva vahetavad kõik sularahateenuseid osutavad pangakontorid kroone eurodeks Eesti Panga ametliku kursiga ja ilma teenustasuta.

Soovituslik on oma sularahasäästud kasutada esmatarbimistoodete ostmiseks kaubandusvõrgust esimese kahe nädala jooksul alates 01. jaanuarist 2011. (ostes Eesti kroonide eest, saades vahetusrahana tagasi EURO'sid). See on paralleelkäibe periood – tasuta võib nii teenindus kui kaubandusasutustes, aga ka kohalikes omavalitsustes ja nende asutustes nii Eesti kroonides kui EURO'des, vahetusraha peab andma tagasi EURO'des).

Kauplustel ei ole kohustus raha vahetada, vaid vahetusraha tagastada EURO'des.

Pangad võtavad vahetuseks vastu ka metallraha. Kauplusi ei soovitata üle koormata müntidega, kauplused võtavad müntidena kauba eest tasumisel vastu kuni 20 krooni.

Juhime tähelepanu sellele, et rahavahetust võidakse ära kasutada ka võltsitud EURO'de levitamiseks, seega ei tohiks mingil juhul vahetada raha tundmatute eraisikute käest, vaid ametlikes vahetuspunktidest (Eesti Pank, kommertspangad, ühistupangad, postipangad sidekontorites).

Riigi poolt jaotatakse elanikele ka teavituspakett erineva informatsiooni ja eurokalkulaatoriga. Peab siiski arvestama, et seda tehakse otsepostituse teel ja sellise paketi saavad vaid elanikud kellel on avalik postiaadress, oma või ühispostkast (see info veel täpsustub).

Novembris 2010 postitatakse brošüür eurole ülemineku praktilistest aspektidest ja detsembris 2010 keskpanga brošüür euro pangatähtedest ja müntidest. Peale selle jaotab Sotsiaalministeerium pere- ja sotsiaaltoetuste voldikuid läbi erinevate võrgustike ning otsepostituse teel infokiri pensionäridele.

Pangaliit postitab infovoldikud maakondlikele omavalitsusliitudele iga omavalitsuse jaoks ca 20 tk ja lisaks saavad portsu infovoldikuid kõik raamatukogud.

Lisainfot saab EURO veebikanalitest:

- Euroveeb - <http://euro.eesti.ee>
- Eesti Pank - <http://www.eestipank.info/>
- Pangaliidu ja pankade veebilehtedelt.

Tarbijakaitseamet - <http://www.tka.riik> .Tarbijakaitseamet jälgib tähelepanelikult hindade muutust enne ja pärast eurole üleminekut. Tarbijakaitse kodulehel on otsene info kauba ja teenuse hinna avaldamise nõuete kohta ja samuti viited õigusaktidele.

Nendelt saitidelt saab täiendavat ja täpsemat informatsiooni. Sealjuures on nendest esimesel saidil ka kohalike omavalitsuste veerg, milles on muu info hulgas Paides toimunud infopäeva materjalid, sealhulgas ka videod ning lingid vastavatele õigusaktidele.

Ettevõtja rubriigis on leitav informatsioon ka raamatupidajatele.

„Ausa hinnastamise kokkulepe“ akt asub Kaubandus-Tööstuskoja kodulehel. <http://www.koda.ee>.

Looduskaitse 100

RMK Ristna Looduskeskus on korraldanud erinevaid huvitavaid üritusi nii lastele kui täiskasvanutele. Looduskeskuses töötavad vastutulelikud ja tublid inimesed.

Vana metsavahimaja on ehitatud aastal 1910. Seega on Ristna Looduskeskusel kahekordne juubel.

Ilusat juubelit, edu edaspidiseks ja tunnustus tublidele töötajatele!

Looduskaitse juubeli puhul küsimus lehelugejatele. Mis Kõrgessaare valla kohad on fotodel?

Saada vastus aadressil luisa@korgessaare.hiiumaa.ee

või helista 53020092

Ludmilla Träder

Vallasekretär

2010. aasta Kõrgessaare valla KAUNIS KODU on Ester ja Vello Salusool Kalana külas

Tantsuga Türgimaale

Kõrgessaare naisrahvatantsurühm Ungrulust on oma kaheksa tegutsemisaasta jooksul juhendaja Helgi Taelma poolt tugeva reisispiku külge saanud. Nii otsustati selle aastal juuli keskel taas kord kohvrid pakkida ning Türgimaale sõita.

14.-19. juulini toimus 2010. aasta kultuuripealinnas Istanbulis järjekordne Harman Folki poolt korraldatud Euroasia folkloorifestival.

Seekordsest reisist ei võtnud osa ainult Ungrulusti liikmed vaid osalejaid oli veel kahest tantsurühmast (*Hiiu sõlg Käinast, Taherpill Emmastest, Ungrulust Kõrgessaarest*). Niisiis festivalil osales tantsurühm Hiiu-Taher-Lust, mitte Ungrulust üksinda.

Teekonda Türgimaale alustasid 16 tantsijat ja juhendaja Helgi Taelma juba 12. juuli õhtupoolikul. Rohukülas ootas meid oma bussiga Aare Kalm (kes meiega kogu reisi kaasa tegi ning seda ka pidevalt fotoaparaadiga jäädvustas). Reis jätkus Riia suunas, kust järgmisel hommikul väljus lennuk. Istanbuli lennujaamas oli meil vastas noor mees nimega Hassan, kelle juhatusel läks sõit juba ööbimiskoha Kadiköy poole.

Meie koduks said viis ruumi õpilasuhiselamu neljandal korrusel. Päris raske oli oma 20-kiloste kohvritega tubadesse pärrale jõuda.

Esimesel päeval tutvusime omal käel ümbrusega ning õhtul toimus juhendajate kokkusaamine. Võõrustajatele jagati kingitusi ning samas oli võimalus teistele oma rühma tutvustada.

Kõigil päevadel oli organiseeritud mingi vaba aja tegevus ning kontserdid toimusid erinevates paikades alles õhtujaheduses.

Meile avanes võimalus külastada üht vanimat turgu (Grand bazaar), sinist mošeed ja türgi sauna. Käisime ka kuulsal maitseaineturul ja laevaretkel mööda Bosporuse väina. Kuldsarve lähel viibides võis näha ajaloolisi hooned nii Istanbuli Euroopa- kui Aasia poolelt. Imetlust väärivad nii Bosporuse sild, Neitsitorn, Osmannide impeeriumile kuulunud hooned ning veel palju-palju muud.

Kasutasime ka võimalust rannas käia ja ujuda Marmara mere soolases vees.

Oma tantsukava esitasime Beykozis, Kadiköys ja Beylik Duzus. Kui esimene kontsert anti lihtsalt tänaväärsele platsil rahvarohkes puhkerajoonis, siis teised kaks toimusid üsna suurejoonelistel esinemislavadel.

Osalejaid folkloorirühmi oli mitmelt poolt maailmast: Venemaalt, Ungarist, Leedust, Itaaliast, Slovakiast, Armeenias, Serbiast, Rumeeniast, Bulgaariast, Kreekast, Ekvadorist ning Türgist.

Teise kontserdipaika jõudsime oodatust pisut varem ja seetõttu otsustasid organisaatorid, et rühmad võiksid end esinemispaiga lähedal olevas imeilusas pargis veidi tutvustada ja niiviisi kontserdile rohkem vaatajaid meelitada. Et aga meie tantsimine käis CD-le salvestatud muusika saatel ja selle mängimise aparati tänaval kusagilt võtta ei olnud, tuli meil kiiresti midagi välja mõelda. Nii saidki hetkeks tantsijatest lauljad esitamas „Kungla rahvast“ ning seejärel võis näha

Foto autor on **Aare Kalm** (ta oli meie bussijuht Rohukülast Riiga ja tagasi ning tegi meiega kogu reisi kaasa)

ümismise ja 1-2-3, 2-2-3 lugemise saatel meile kõigile tuntud „Oiget ja vasembat“. Esialgu tundus see päris tobe, aga kui pealtvaatajad heatahtlikult kaasa elama hakkasid, läks tunne pisut paremaks. Nüüd tagantjärele mõeldes tundub see aga lihtsalt naljakas.

Päris kontsert see-eest oli hoogne ning mitmekesine. Publik võttis kõiki esinejaid väga soojalt vastu.

Viimase õhtu tegemised olid kõige suurejoonelisemad. Kõigepealt liikusime sini-must-valge lipu lehvides pikas rongkäigus läbi linna, seejärel esitasid kõik folkloorirühmad oma kava rohkearvulise publiku ees ning esinemisi oli võimalik jälgida ka suurelt ekraanilt. Lavaesine oli täis inimesi filmikaamerate ja fotoaparaatidega. Kontsert lõppes sädeleva serpentiinisaju ja uhke ilutulestikuga. Kõigile osalejatele jagati kingitusi ja tänusõnu ning rahva ovatsioonid ei tahtnud lõppeda. Pärast kõike seda alustas esinemist Türgi hetkel kuulsaim rokkansambel. Kuna ööbimiskohta jõudmiseks ootas ees umbes kaks tundi õist elamusterohket bussisõitu, siis rokk-kontserdile me ei jäänud.

Kohalik liiklus oli meiesuguste, suhteliselt rahulike põhjamaalaste jaoks lausa hullumeelne. Täiesti harjumatu oli pidev sõiduradade vahetamine suunatud näitamata ning busside signaalitamine, et endast teistele märku anda. Sellest kõigest hoolimata nägime avariisid ja mõlkis autosid vaid mõnel korral.

Eks meie jaoks harjumatu asju oli teisigi. Kasvõi see, et õhtul pool üheksa poodi sisenedes oli väljas valge, aga kell üheksa sealt väljudes juba täiesti kottpime.

Meie jaoks uskumatu oli ka see, et randa minekuks oli vaja pilet osta. Hiljem saime muidugi teada, et hoovused meres on nii tugevad, et võivad su kiiresti avamerale kanda, seepärast ei ole turvaline igas suvalises kohas ujumas käia. Veel oli harjumatu 5 korda ööpäevas mošeedesse paigutatud kõlarite kaudu üle linna kaikuvat palvetamist kuulda.

Ka toidud olid eestlaste maitsele pisut võrstsikamad kui harjumuspärased. Tihti pakuti erinevaid pajaroogasid ja püreesuppi. See-eest kohvi ei saanud me seal oldud aja jooksul kordagi.

Kui meil on poes harjutud maksma seda hinda, mis küsitakse, siis seal on hea ostja see, kes oskab hinna algsest võimalikult palju alla kaubelda.

Linnas pole peaaegu mitte kusagil näha prügikaste, kuid õhtuti võib liikumas näha mehi, kes enda järel kahele rattale toetuvat suurt kotti tirivad, millega nad siis tänavate äärde pandud prügikotid minema viivad.

Tualettruumides ei kasutata paberit vaid pestakse end igal korral ning wc-pottide asemel on ainult auk põrandas.

Loomulikult oli meile ka suhteliselt raskesti talutav 40 kraadises kuumuses liikumine suurte tõusudega tänavatel jms.

Viimasel õhtul pärast kontserti toimus ühiselamu õuel rühmade suur vennastumine, lauldi ja tantsiti koos poole ööni, jagati meeneid ja vahetati kontakte.

Kokkuvõttes võib öelda, et saime endale juurde palju uusi sõpru ning sellest reisist jäävad meile väga erilised ning meeldivad mälestused kogu eluks.

Ka 2011. aasta suve reisiplaanid on juba peaaegu tehtud, sest saime kutse Itaaliasse (Šveitsi piiri äärde), kus toimub juba 45. korda üks järjekordne põnev folkloorifestival.

Ungrulusti tantsija
Katrin Laan

Hiiumaa Noorte Suvepäevad

11. augustil kogunes Malvastesse Randmäe Puhketallu hulk noori üle Hiiumaa, et veeta koos ühed lahedad suvepäevad.

Meid tervitas maavanem Hr. Hannes Maasel ja Kõrgessaare vallavanem Hr. Jaanus Valk.

Kolme päeva sisse mahtus ära palju erinevaid tegevusi: laululahing, raske kuid huvitav maastikumäng, teatevõistlus vees, oli võimalik kuulata noorte endi poolt loodud muusikat ja tutvuda Prantsusmaalt tulnud noortega.

Sellel aastal oli korraldajaks Kõrgessaare Noortekeskus, tegime koostööd ka Kaitseliidu ja nende noortega. Samuti oli palutud politseid, piirivalvet ja vetelpäästet. Meie noored otsivad kõikvõimalikke enesearendamise võimalusi, tahetakse omandada võimalikult palju erinevaid oskusi ja ma usun, et sellelt ürituselt sai kindlasti palju mida meelde jätta ja hiljem meenutada.

Ürituse läbiviimiseks oli samuti suureks toetajaks Kõrgessaare Vallavalitsus, ja siinkohal tänaksin veel kõiki, kes aitasid nõu ja jõuga, et suvepäevad õnnestuks!

Suur, suur tänu!

Evelyn
Noortekeskusest

Lauka Päevakeskuse TEATED

31.augustil algusega kell 16.00

toimub Kassari rahvamaja ees Kassari Haridusseltsi näitetrupi vabaõhuetendus "Tantsuproffessor", autor Tõnis Braks, pilet 25 krooni.

Transport MS Reisid: 14.50 Rootsi,

Pihla, 15.00 Lauka, 15.05 Viskoosa.

Transpordi osalustasu 15 krooni,

osavõtusoovist ja transpordivajadusest anda eelnevalt kindlasti teada Lauka Päevakeskuse telef.4693712 või Heli Harak 53339472

21.septembril JUUKSUR alates kell 8.00. eelnev registr. Sirje Vaku telef. 4631297; 56662317

23.septembril eakate koosviibimine Lauka seltsimajas kell 13.00:

õnnitleme sünnipäevalapsi.

Transport: 12.30 Pihla, Rootsi; 12.45 Viskoosa

Malvaste kalmistupüha
11.septembril kell 12.00,
Kõpus kell 13.00.

MANALATEELE LÄINUD

HELGA VOLENS
LINDA TAHK

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

- Omavalitsuse infoleht-
Ilmub iga kuu kolmandal reedel
Toimetaja Tarvo Malk
Telefon: 4622487; 5200908
e-mail: tarvomalk@gmail.com